

Зміст

Дива починаються ще до Різдва.....	3
------------------------------------	---

Розділ 1. Миколай

Марія Солтис-Смирнова

Мрія.....	7
-----------	---

Анна Шпилевська

Миколаєве чудо	20
----------------------	----

Тетяна Безушко-Граб

Миколай у камуфляжі.....	29
--------------------------	----

Розділ 2. Різдво

Мар'яна Лелик

До хати Різдво заходить	35
-------------------------------	----

Ангел	38
-------------	----

Юлія Перегуда

Капелюшок на Різдво.....	43
--------------------------	----

Ганна Кревська

Щедрий вечір.....	55
-------------------	----

Ангеліна Олійник	
Зустріч на Різдво.....	65
Наталія Степанчук	
(Не)солодкі свята	72
Сергій Храпчук	
Різдвяний секрет.....	78
Ірина й Тарас Фонруд	
Каменярі та живописці	86
Валентина Семеняк	
Диво різдвяної казки	93
Павло Пантелеєнко	
Різдво між орбітами.....	98
Оксана Щирба	
Берці для Малої	110
Микита Лукаш	
Нова різдвяна історія.....	123
Раїса Плотникова	
Шампанське з підігрівом	132
Оксана Дяків	
На полотні життя – жіночі долі	141
Оксамитка Блажевська	
Гірляндик	153
Тетяна Мороз	
Різдво в Болехові	163

Анджей Ван	
Книгарня натхнених	173
Окасана Курійокі	
Дім номер чотири.....	184
Олександр Козинець	
Радомир	195
Ганна Коназюк	
Щаслива Йоко.....	210
Бурянчик Наталя	
Різдвяне диво	225
Сергій Грифон	
Книга малих див	244

Розділ 3. Новий рік

Юлія Рибка	
Новорічна каша	263

Дива починаються ще до Різдва

Роль світлих оповідок сьогодні особлива. У тяжкі часи вони не просто зігрівають – дають надію тоді, коли триматися лишається хіба за небо й волосинку віри. Вони дарують дрібку спокою, рятують часом краще, ніж будь-яка логіка, терапія чи заклики з екранів про те, що «все буде добре».

Переконалий: кожен із нас вірить у дива, незалежно від віку. Передноворіччя – особливий час, коли в один з найтемніших періодів року хочеться відчувати більше світла, підтримки, радості й любові. Недарма кажуть: *«Найтемніша ніч – перед світанком»*. А Різдво – це світанок нового року, оновлений відлік добрих справ.

Мабуть, тому такі популярні різдвяні книжки, фільми й вистави. Ми шукаємо в них легкість, якої нам, дорослим, часто бракує. Але Різдво – не лише сторінки чи екрани. Це сила традицій та родинного затишку: запах мандаринок, потріскування свічки, тепло дому, обійми батьків тощо. Різдво – не просто дата. Це скрипіння дерев'яної підлоги, коли хтось несе тарілку з кутею, сміх родини за столом, відлуння старої колядки, яку співала

ще бабуся, це пам'ять про те, якою ціною ми зараз маємо хліб, скільки випробувань довелося пройти та скільки рідних стали небесними...

Різдво – ще й час перепочинку, оновлення сили, яка народжується в тиші. Дива починаються ще до Різдва. А трапляються щодня – якщо серце готове їх відчувати й помічати. Грудень – особливий місяць. День Святого Миколая, Різдво й Новий рік – неймовірний час, щоб частіше казати дорогим людям про любов, проявляти світло свого серця, дивувати несподіваними приємностями чи втілювати казку в життя.

Українське Різдво – це дідух у хаті, павук під стелею, дзвінка колядка, смачна кутя, де перша ложка «за тих, хто в дорозі й на небі», вечірня зоря, яка показує шлях до тепла й надії, вдячність роду та яскраві вогники гірлянд. Наші символи й традиції проходять крізь століття та світять так само яскраво, як і колись. Світло, яке ми носимо в собі, не реагує на вимкнення електрики. Воно тримає нас – і ми тримаємося його та множимо.

Збірник починається з оповідок про Святого Миколая, плавно переходить у різдвяні дива й завершується новорічною казкою. Він про тиху, часом щемку, радість, яка обов'язково прийде до вас після прочитання. Можливо, ви розгорнули цю книжку після важкого дня. Може, навіть читаєте її з ліхтариком чи при свічці, поки графіки вимкнення електрики досі оновлюють. Хай там як, та ці історії стануть прихистком, який огорне й допоможе видихнути втому. Цей збірник не лише для дорослих. Читайте дітям перед сном історії з третьої частини.

Українці особливо добре знають ціну тепла й світла. Ми ділимося ним навіть тоді, коли зима випробовує холодом і темрявою. Ми навчилися бути світлом одне для

одного – простим, людяним, упертим, яке неможливо знищити.

Як упорядник, я прагнув зібрати історії, від яких стане легше на душі. Адже напередодні 2026 року Україна ще проходить знеструмлення, виборює перемогу під щонічними обстрілами й атаками ворога. Кожен із нас чекає дива, мабуть, як ніхто інший у світі. І кожен щодня його творить, попри всі виклики.

Цього збірника б не було, якби не наші захисники й захисниці, які тримають кордони й небо над Україною. Величезна вдячність їм за це. Ми пам'ятаємо про тих, хто не зможе сісти за святковий стіл, з вдячністю згадуємо тих, хто вже ніколи не повернеться додому. Різдво робить цю пам'ять особливо гострою, але й особливо світлою. Бо вдячність – теж прояв любові.

Ще одна подяка – авторам. Збірник писали люди, які теж хочуть радості й дива, щастя й любові, як усі ми, тому і вклали у свої тексти найкраще та найтепліше, що мають усередині.

Кожна історія – завжди про маленьку надію, про миті, які змінюють людей, про тепло, яке не залежить від температури повітря. Коли хтось творить навіть маленьке диво, цього вистачає, щоб світ став теплішим. Але чи потрібно для цього чекати грудня?

Усе, що зараз тримає країну, починається з людяності. З гостей, які приходять не з порожніми руками, а з теплом і підтримкою; із сусідів, які стукають дізнатися, чи все добре; з простих слів добра, що стають ліками. Таких дрібних проявів радості ми зараз потребуємо найбільше. Вони повертають нас до себе справжніх.

Та головне світло цієї книжки не в текстах. Воно – в читачах. Бо свято створюють не лише автори. Свято

народжується в моменті, коли хтось бере книжку, розгортає першу сторінку і впускає дива у серце. Кожен читач різдвяної історії стає частиною чуда.

Ідея створити збірник виникла за місяць до Різдва. І попри всі виклики й розуміння того, що за короткий час втілити книжку майже неможливо, я все ж наважився зібрати однодумців з різних куточків світу, аби створити для вас затишну книжку. Щиро вірю, що нам це вдалося.

Дякую всім, хто долучився. Хто писав, перечитував, підтримував словом і вірив, що диво – реальне. Сподіваюся, історії подарують вам цілу палітру емоцій, прянощів і пахощів Різдва та передноворіччя. Зичу миру, злагоди й розквіту Україні та українцям.

Кожне Різдво, навіть найскромніше й далеко від дому, – зернина майбутнього. Воно не ставить крапку, а відчиняє невелике віконце в завтрашній день, у рік новий. Усі ми докладаємо зусиль для мирного завтра – своїм вибором, єдністю, підтримкою армії й вірою.

Різдво приходить до нас щороку, а дива від нас ніколи не йдуть.

**Олександр Козинець,
упорядник**

Розділ 1. Миколай

Марія Солтис-Смирнова
м. Вараш

Мрія

Темна пора року ніколи не подобалася Максимку. Хлопчик любив літо з його зеленню та морозивом, осінь із її яскравими кольорами й соковитими яблуками та грушами, виноградом, динями, весну зі щебетанням пташок і цвітінням дерев. Але оце осіння мряка, яка затяглася вже й на середину грудня, напружувала Максима. Раніше можна було залишитися замість садочка із сестричкою та мамою вдома. Та відколи став школярем, пропускати уроки можна тільки з поважних причин.

Його день народження вже завтра, а святкового настрою геть нема. Як і снігу. Коли землю вкриває сніг, а небо із сірого робиться морозно-блакитним, здається, стає веселіше. Але не зараз!

– Агов, Максе, ти де? – сусідка Аня вже смикнула його за рукав.

Діти збиралися перед вихідними прикрасити клас, тому зараз гуртом мали вирізати сніжинки. Перед однокласницею вже лежала гірка обрізаного паперу. А хлопчик навіть не склав першого аркуша.

– Та...

– Що там тобі Миколай приніс? Книжку з динозаврами? А даси почитати?

– Принесу після вихідних. Ще й сам не дочитав, – погодився хлопчик і склав першу вирізану сніжинку.

– Максиме, нумо збиратися, мама вже подзвонила!

Учителька групи продовженого дня підійшла до парти. Максим подивився на телефон. Там не було жодних сповіщень.

Другокласник поплентався до шафки, натягнув шапку та куртку якраз перед тим, як двері відчинилися й до класу увійшла мама. На її рукаві блищала біленька сніжинка, і настрій у Максима відразу покращився.

Може, не все так погано?

Цуценя Марс лежало на дні коробки й спостерігало за великим світом довкола. Його безтурботне життя біля мами скінчилося вранці, коли його з двома братами і двома сестричками посадили в коробку, яку господар взяв із собою до міста.

Місто здалося Марсові жахливо великим.

Коли коробку поставили на землю, він спершу визирав обережно – лише кінчик вологого носика стирчав з-під картону. Світ довкола був зовсім не таким, як удома. Там пахло мамою, теплом і молоком. А тут запахи

Розділ 2. Різдво

Мар'яна Лелик
м. Київ

До хати Різдво заходить...

Яніна щороку дуже чекає Різдва. Вона вірить, що цей день змінює всіх, навіть тих, хто його не святкує. Навіть тих, хто про нього забув чи не хоче згадувати.

«До хати Різдво заходить тільки з людьми», – любить повторювати вона.

Яніна знає, що цього року діти не зможуть бути разом із нею: клята війна. І коліжанки рідні, які вже для неї, як сестри, теж не зможуть. Одна занедужала, інша до своїх дітей поїхала за далекі кордони.

Яніна зітхає.

Сама.

Може, хоч сусідка забіжить... Хоч би хтось...

Яніна купує всього по жменьці, готує кілька нехитрих страв і сідає біля вікна чекати першої зорі.

Мимохіть Яніні пригадується випадок, який багато років тому трапився в садочку, де вона все життя пропрацювала нянею.

Якось їй зранку на саме Різдво зателефонував тато одного хлопчика й почав кричати, що він привів дитину, а тут нікого немає. Яніна намагалася пояснити, що сьогодні – велике свято, ще й державний вихідний, тому садочок зачинений. Та чоловік не вгавав, ображав її й колег. Він кричав, що хтось понапридумував собі вихідних, а дітей бавити нікому. Тоді Яніна попросила зачекати кілька хвилин, а сама швидко зібралася й вибігла в садочок – жила близьенько. Жінка обійняла зарюмсаного Сашка, якому, мабуть, також дісталось, й сказала його татові, що сьогодні вона може забрати малого до себе навіть із ночівлею, а завтра вони разом підуть зранку в садочок.

– Ого, оце подарочок, – подобрів одразу татусь, – бачиш, Сань, і в тебе празнік буде, як у всіх, а папка ділами займеться. Підеш до няні? Іди-іди, отдохнеш. І я од тебе.

Сашко закивав і радісно обійняв Яну-маму – її всі тут так називали.

То було найщасливіше його Різдво. Таких смачних страв і теплих обіймів не знав він ні до, ні після того дня. Саме тоді хлопчик зрозумів, що означає те дивне слово «любов», яке дорослі інколи вживають і якого він ніколи не розумів. Те слово пухнасте, тепле й муркотливе, мов кошеня. Коли його промовляти – здається, що куштуєш густий малиновий сироп.

Стільки літ минуло, а тепло того Різдва до сьогодні пам'ятається.

...Яніна усміхається. Минуле тихим серпанком опускається на підвіконня. І за кілька хвилин уже годі розібрати, де сніжинки, а де спогади.

Яніна сидить біля вікна й дивиться на сніг.

Ось і перша зірка.

На столі – кутя, борщик і запалена свічка, яка мерехтить дрібненько, наче дихає в унісон із Яніною.

Хоч би хтось...

Лунає дзвоник.

Яніна повільно підводиться.

Мабуть, сусідка. Яка молодчина, що таки згадала про обіцянку.

Та на порозі з тортом і квітами, притрушеними снігом, стоїть міцний широкоплечий юнак у військовій формі й усміхається.

Яніна намагається пригадати, звідки знає незнайомця, але вітер уже здув спогади з підвіконня й кружляє ними на подвір'ї.

– Мамо-Яно, пам'ятаєте мене? З Різдвом! Командир відпустив – і я відразу до вас. Можна? – юнак трохи розгубився, побачивши, що його не впізнають. – Так мені захотілося Різдва цього року, а Різдво для мене – то ви, – він простягнув їй квіти.

– Сашко? – Яніна не вимовила – зітхнула, а з очей полилися сльози. – Заходь, рідний.

Разом із Сашком до Яніниної оселі зайшло й Різдво.

Розділ 3. Новий рік

Юлія Рибка,
м. Вараш

Новорічна каша

I
Сьогодні в казковому лісі сталася неабияка неприємність. Живе в лісі Лося – велика майстриня готувати все на світі. Зранку пані Лося заходила варити... сніг. Бо ж зима в самому розпалі: одним звірятам треба міцніше засинати в домівках під товстим шаром снігу, а іншим – час міняти літній одяг на зимовий, щоб не тремтіти від холодів.

Мала Лося крижану книгу рецептів, у якій був і рецепт справжнього снігу. Дістала вона з комори величезний казан, винесла книгу, а чарівні окуляри забула в хаті. Поклала бабця на пеньок крижану книгу й пішла по окуляри – а тут виглянуло сонечко. Теплі промінці

нагріли крижану сторінку, і вона... підтанула. Саме та сторінка, де був рецепт снігу!

Повернулася Лосиця, почала читати – рецепт наполовину зник. Думала-думала: «Та я ж не перший рік готую! Приблизно згадаю!» І вирішила змішати все «на око».

Всипала вона один інгредієнт «по серцю», інший – «як душа підказала», поставила казан на вогонь... А з нього замість снігу поперла манна каша! Вона кипіла, вирувала й за кілька хвилин залила все подвір'я.

II

У цей час Зайчик сумував біля віконця.

– Мамусю, хто це галасує на вулиці? – спитався Зайчик, виглядаючи у віконце.

На дворі й справді коїлося щось підозріле: білки стридали в один бік, птахи летіли в протилежний, лісові звірі метушилися між деревами. Олень засмучено присів на пеньку, Кабан кружляв навколо дуба, тримаючись за голову. У цій плутанині було зрозуміло тільки одне: у казковому лісі щось сталося.

– Зараз я піду на базар по моркву та zarazом дізнаюся, що тут коїться, – відповіла мама Зайчиха, вдягаючи зимову білу шубку.

– Ой, а візьми й мене з собою! – попросив Вуханчик. – Так набридло сидіти вдома. Хочеться хоч трохи пострибати на вулиці.

– Ні, синку, зараз не час, – лагідно відповіла матуся й погладила хлопчика по голові. – У сірому літньому вбранні не можна виходити назовні: застудишся. Треба дочекатися, доки в тебе з'явиться білий козушок. Тож побудь поки вдома, любий.

– А де ж мені його взяти? – сумно спитав малюк.

– Прийде Новий рік і подарує тобі теплий пухнастий кожушок. Тоді й будеш радіти зимі разом з іншими дітлахами, – Зайчиха поцілувала синочка й рушила у своїх справах, залишивши хлопчика хазяйнувати.

Споглядав Зайчик у віконце на звірів. І так йому було цікаво, що ж то коїться! Не зміг Вуханчик всидіти вдома:

– Піду надвір та спитаюся, що й до чого, – міркував він. – Так цікаво у лісі, а я сиди-чекай Новий рік... Я ж одним оком гляну – і назад. А якщо мамуся побачить, скажу, що вийшов Новому року назустріч. Хотів швидше познайомитися з паном!

Ще хвилинку посидів, вагаючись, а тоді чкурнув у двері. Тільки виглянув – як до нього підскочила Білка й щосили затріскотіла:

– Ти чого не йдеш до пані Лосяці?

– Мені не можна... – зітхнув Зайчик. – У мене костюмчик торішній. Маю чекати Нового року та нового білого кожушка. А що коїться? Чого всі метушаться?

– Ти нічого не знаєш?! – цокотіла Білка. – Пані Лосяця замість снігу наварила манної каші! Від розпачу вона знепритомніла, а каша лізе з казана. Вже залила їй усе подвір'я. От-от залле весь казковий ліс! А як не буде снігу – то й Новий рік нас омине і весна не прийде! Біжимо-біжимо рятувати ліс!

Білка махнула пухнастим хвостиком і стрімко пострибала в глиб лісу.

– Ох, що ж робити?! – злякався Зайчик. – Невже не побачу я ані зими, ані весни, ані кожушка...

От як після таких новин всидіти вдома? Забувся Вуханчик про мамин наказ і побіг до свого друга Їжачка порадитись.

